

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор коледжу
 Павло ДОВГАНЬ
20 25 р.
Наказ № 15/127 від 4.03.2025 р.

**ПОЛОЖЕННЯ (НОВА РЕДАКЦІЯ)
ПРО ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ, ЗАТВЕРДЖЕННЯ,
МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО
ПЕРЕГЛЯДУ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
У ВІДОКРЕМЛЕНОМУ СТРУКТУРНОМУ ПІДРОЗДІЛІ
«ЧЕРНЯТИНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Розглянуто і схвалено на
засіданні педагогічної ради коледжу
Протокол № 3
від «27» лютого 2025 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Методичні рекомендації щодо розроблення, затвердження та оновлення освітньо-професійної програми у Відокремленому структурному підрозділі «Чернятинський фаховий коледж Вінницького національного аграрного університету» (далі – коледж) розроблені відповідно до Закону України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 р. № 2745-VIII (редакція від 27.12.2023, підстава - [3438-IX](#)), стандартів фахової передвищої освіти (у разі наявності), до методичних рекомендацій щодо розроблення освітніх, освітньо-професійних програм (ДСЯО, НМЦ, 2022 р.), листа Міністерства освіти і науки України від 15.07.2020 року № 3/2090-20 «Щодо розроблення освітніх, освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти» та інших нормативних документів Коледжу.

1.2. Освітньо-професійна програма використовується під час:

- акредитації освітньо-професійної програми (ОПП), інспектування освітньої діяльності за спеціальністю;
- розроблення навчального плану, програм навчальних освітніх компонентів і практик;
- розроблення засобів діагностики якості фахової передвищої освіти;
- формування програм навчальних освітніх компонентів, практик, змісту індивідуальних завдань;
- атестації майбутніх фахівців.

1.3. Основні терміни Положення та їх визначення:

Освітньо-професійна програма (ОПП) – система освітніх компонентів на відповідному рівні фахової передвищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних освітніх компонентів і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня фахової передвищої освіти.

Спеціальність – складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Спеціалізація – складова спеціальності, що визначається закладом фахової передвищої освіти та передбачає профільну спеціалізовану освітню програму підготовки здобувачів фахової передвищої освіти.

Акредитація освітньо-професійної програми – оцінювання освітньо-професійної програми та/або освітньої діяльності закладу фахової передвищої освіти за цією програмою на предмет:

- відповідності стандартам фахової передвищої освіти;

- спроможності виконати вимоги стандарту та досягти заявлених у освітньо-професійній програмі результатів навчання;

- досягнення заявлених у освітній програмі результатів навчання.

Кваліфікація – офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів фахової передвищої освіти, що засвідчується відповідним документом про фахову передвищу освіту.

Компетентність – динамічна комбінація знань, вмінь і практичних навичок, способів мислення, професійних, світоглядних і громадянських якостей, морально-етичних цінностей, яка визначає здатність особи успішно здійснювати професійну та подальшу навчальну діяльність і є результатом навчання на певному рівні фахової передвищої освіти.

Ліцензування – процедура визнання спроможності юридичної особи провадити освітню діяльність за певною спеціальністю на певному рівні фахової передвищої освіти відповідно до стандартів освітньої діяльності.

Результати навчання – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення навчання за освітньо-професійною програмою або окремими освітніми компонентами.

Робоча група – визначається наказом директора фахового коледжу, група педагогічних працівників, які відповідальні за започаткування та реалізацію освітньої діяльності за освітньо-професійною програмою (надалі – ОПП) зі спеціальності на фаховому передвищому рівні освіти.

Група забезпечення спеціальності – група педагогічних працівників, які відповідають за виконання освітньо-професійної програми за спеціальністю, особисто беруть участь в освітньому процесі.

2. КЛАСИФІКАЦІЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ ТА ЇХ ДОКУМЕНТАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

2.1. Спрямованість ОПП.

В рамках однієї спеціальності фаховим коледжем можуть реалізуватися декілька ОПП за різними спеціалізаціями.

Профільна спрямованість, обумовлена істотними особливостями предметної

сфери програми, переліком програмних компетентностей, програмними результатами чи переліком освітніх компонентів є підставою для розробки окремої ОПП.

До складу окремої ОПП входить навчальний план, а також графік освітнього процесу, з урахуванням особливостей форм навчання.

Навчання за ОПП проводиться за денною та/або заочною формами. При організації різних форм навчання структура, обсяг, зміст і результати ОПП за певним рівнем фахової передвищої освіти не повинні відрізнятись між собою.

Прийняття або зміна стандарту освітньої діяльності є підставою для розроблення нової ОПП або перегляду існуючої.

Кожна ОПП має робочу групу, яку очолює керівник робочої групи.

2.2. Стандарти фахової передвищої освіти встановлюють такі вимоги до ОПП:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття відповідного ступеня фахової передвищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;
- вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

2.3. Структура ОПП. До структури ОПП входять:

- лист-погодження;
- передмова;
- профіль ОПП зі спеціальності;
- перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність;
- форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
- структурно-логічна схема освітньо-професійної програми;
- матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОПП;
- матриця відповідності програмних результатів навчання відповідним компонентам ОПП.

2.4. Характеристика складових ОПП.

Профіль ОПП визначає її характерні риси, місце в освітньому просторі, співвідношення з тематикою наукових досліджень. Він розробляється для полегшення розуміння ОПП зацікавленими сторонами: вступниками на навчання, здобувачами фахової передвищої освіти, роботодавцями, дослідниками, викладачами, випускниками закладів фахової передвищої освіти,

професіоналами, керівниками закладів фахової передвищої освіти, агенціями забезпечення якості, органами ліцензування й акредитації тощо.

Дані профілю ОПП є частиною інформаційного пакету фахового коледжу, на основі якого формується додаток до диплома європейського зразка.

Профіль ОПП складається з таких елементів:

- титул;
- робоча група (розробники програми).
- дата і номер протоколу засідання методичної та педагогічної рад фахового коледжу щодо погодження, схвалення та затвердження освітньої програми;
- інформація про врахування пропозицій зацікавлених сторін;
- повна назва фахового коледжу;
- ступінь фахової передвищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу;
- офіційна назва освітньої програми;
- тип диплому та обсяг освітньої програми;
- термін навчання;
- акредитаційна інституція;
- термін акредитації;
- рівень РНК (національної рамки кваліфікації);
- передумови;
- мова викладання;
- мета освітньо-професійної програми;
- характеристика освітньої програми;
- придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання;
- викладання та оцінювання;
- програмні компетентності (інтегральні, загальні, фахові);
- програмні результати навчання (у когнітивній, афективній, психомоторній сферах);
- ресурсне забезпечення реалізації програми (кадрове, матеріально-технічне, інформаційне, навчально-методичне);
- академічна мобільність;
- основні компоненти освітньої програми;
- кількість кредитів;
- форма підсумкового контролю;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;
- принципи та процедури забезпечення якості освіти;
- моніторинг та періодичний перегляд освітньої програми;
- публічність інформації про освітню програму;
- запобігання та виявлення академічного плагіату;

- вимоги професійних стандартів (у разі їхньої наявності – повна назва професійного стандарту).

Перелік освітніх компонентів відображає розподіл ОПП на окремі освітні компоненти та логічну послідовність їх вивчення, які можуть складатися з одного або кількох модулів, інших типів складових навчального курсу, навчальної та виробничої практики, дослідницьких проєктів, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів.

Перелік включає назви освітніх компонентів за вибором фахового коледжу, практик, кваліфікаційних робіт та їх обсяг у кредитах ЄКТС з розподілом за навчальними семестрами.

2.5. Матриці відповідності.

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам ОПП є відображення структурно-логічних зв'язків між змістом ОПП (переліком освітніх компонентів) і запланованими програмними компетентностями.

Матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентами ОПП є відображенням структурно-логічних зв'язків між змістом ОПП і запланованими програмними результатами.

2.6. Графік освітнього процесу та навчальний план.

Коледж на підставі ОПП за кожною спеціальністю розробляє графік освітнього процесу та навчальний план, який визначає перелік та обсяг освітніх компонентів у кредитах ЄКТС, послідовність вивчення дисциплін, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, форми поточного і підсумкового контролю.

Для конкретизації планування освітнього процесу на кожний навчальний рік складається робочий навчальний план, що затверджується заступником директора з навчальної роботи.

3. ОБСЯГИ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИХ ПРОГРАМ ТА ТРИВАЛІСТЬ НАВЧАННЯ

3.1. Здобуття фахової передвищої освіти передбачає успішне виконання особою відповідної ОПП, що є підставою для присудження освітньо-професійного ступеня – фаховий молодший бакалавр.

3.2. **Фаховий молодший бакалавр** – це освітньо-професійний ступінь, що здобувається на рівні фахової передвищої освіти і присуджується фаховим коледжем у результаті успішного виконання здобувачем фахової передвищої освіти освітньо-професійної програми, обсяг якої становить 120-240 кредитів ЄКТС.

Особа може здобувати фахову передвищу освіту на основі базової середньої освіти, профільної середньої освіти (незалежно від здобутого профілю),

професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти. Особи, які здобувають фахову передвищу освіту на основі базової середньої освіти, зобов'язані одночасно виконати освітню програму профільної середньої освіти професійного спрямування.

3.3. Обсяг ОПП підготовки фахового молодшого бакалавра складає:

- на основі базової загальної середньої освіти – 180-240 кредитів ЄКТС;
- на основі повної загальної середньої освіти – 120-180 кредитів ЄКТС.

3.4. Тривалість навчання за ОПП підготовки фахового молодшого бакалавра складає:

Денна форма навчання:

- на основі базової середньої освіти з одночасним отриманням профільної середньої освіти – 2 роки 10 місяців (3 роки 10 місяців);
- на основі повної середньої освіти – 1 рік 10 місяців (2 роки 10 місяців) (за умови наявності вільних місць в межах ліцензованого обсягу);
- на основі професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти визначається закладом з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання, але не менше 50% загального обсягу освітньо-професійної програми на основі профільної середньої освіти.

3.5. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин, навантаження одного навчального року за денною формою навчання – 60 кредитів ЄКТС.

4. ПОРЯДОК РОЗРОБЛЕННЯ ОПП

4.1. Розроблення ОПП.

Нова ОПП розробляється на основі стандартів освітньої діяльності та стандартів фахової передвищої освіти з урахуванням вимог професійних стандартів у відповідній професійній області (за наявності останніх).

Розроблення нової ОПП містить такі етапи:

- формування робочої групи та призначення відповідального, як правило, керівника робочої групи (I етап);
- аналіз актуальності ОПП та оцінювання достатності наявних ресурсів (II етап);
- визначення профілю ОПП (III етап);
- визначення освітнього змісту ОПП та розроблення навчального плану (IV етап);
- розроблення системи оцінювання якості ОПП з метою її удосконалення (V етап).

4.2. I етап. Формування робочої групи та призначення відповідального (керівника) освітньо-професійної програми.

Нова ОПП розробляється за ініціативою керівництва фахового коледжу. Розроблення, моніторинг та перегляд кожної ОПП здійснюється робочими групами, відповідальними особами.

Розробці нової ОПП передуює порівняльний аналіз її ініціаторів аналогічних спрямувань, що діють в провідних зарубіжних і українських закладах освіти – їх тривалості, переліку навчальних освітніх компонентів, рівня викладання та ін. Робочі групи формуються окремо за кожною ОПП на період її розроблення, моніторингу, перегляду, проведення процедур зовнішнього оцінювання (ліцензування, акредитація), самооцінювання або інших необхідних процедур.

Склад робочої групи ОПП затверджується наказом директора фахового коледжу за поданням завідуючого відділенням на підставі пропозицій випускової циклової комісії.

Одна й та ж сама особа може бути членом декількох робочих груп. З метою узгодження підходів щодо розроблення ОПП рекомендується до складу робочих груп включати голів циклових комісій/завідуючого відділенням.

З метою забезпечення участі в розробці, моніторингу та перегляду ОПП зацікавлених сторін рекомендується включати до складу робочих груп їх представників (роботодавців, органів студентського самоврядування, професіоналів тощо) або залучати до діяльності групи в інших формах.

Очолює робочу групу її керівник – відповідальна особа.

При розробці спільної ОПП створюється робоча група, до складу якої входять представники всіх учасників-партнерів, які беруть участь в реалізації нової спільної ОПП.

У цьому випадку робоча група повинна забезпечити облік вимог усіх сторін, які будуть забезпечувати її реалізацію, у тій мірі, в якій кожна зі сторін забезпечує внесок у ОПП.

Робочі групи виконують такі завдання:

- обирають вид ОПП;
- встановлюють актуальність ОПП;
- формують профіль програми;
- визначають форми навчання та організації освітнього процесу;
- визначають освітні компоненти;
- розробляють навчальний план та інші нормативні документи, що організаційно супроводжують процес підготовки здобувачів фахової передвищої освіти за відповідною ОПП з врахуванням рекомендацій методичної ради фахового коледжу;

- дають завдання випусковим та іншим цикловим комісіям фахового коледжу на розроблення навчально-методичного забезпечення ОПП;
- здійснюють аналіз відповідності ОПП Ліцензійним умовам;
- узагальнюють пропозиції та формують рекомендації з вдосконалення існуючої ОПП;
- беруть участь у моніторингу ОПП (узагальнюють пропозиції та рекомендації, здійснюють самоаналіз та самооцінювання) та періодичному перегляду ОПП;
- спільно з навчальним відділом коледжу та приймальною комісією забезпечують внесення відомості щодо ОПП до ЄДЕБО;
- здійснюють контроль за реалізацією ОПП педагогічними працівниками та цикловими комісіями коледжу.

За запитом робочої групи відповідні служби коледжу зобов'язані надати у визначений керівником ОПП строк відомості, необхідні для розроблення ОПП.

Координацію діяльності усіх груп фахового коледжу здійснює заступник директора з навчальної роботи.

4.3. II етап. Аналіз актуальності ОПП та оцінювання достатності наявних ресурсів. Аналіз актуальності ОПП полягає у встановленні суспільної потреби в ОПП, її потенціалі шляхом консультацій із зацікавленими сторонами (здобувачами фахової передвищої освіти, випускниками фахового коледжу, роботодавцями, науковою спільнотою, професіоналами тощо), з'ясуванні виконання основних умов її запровадження.

Робоча група проводить аналіз ринку освітніх послуг і можливості позиціонування на ньому ОПП, аналіз ринку праці, на який орієнтована нова ОПП, можливостей майбутнього працевлаштування для потенційних випускників.

Для забезпечення перегляду та моніторингу освітніх програм, постійного зв'язку з зацікавленими сторонами фаховим коледжем створюються, як дорадчі органи, академічні (програмні) ради за відповідними спеціальностями, до яких входять представники зацікавлених сторін.

Робоча група, виходячи з прогнозованої структури ОПП, з врахуванням Ліцензійних умов, за результатами консультацій з профільними службами коледжу, здійснює попередню загальну оцінку достатності наявних ресурсів (кадрових, фінансових, організаційних тощо) для її реалізації та потреби залучення зовнішніх ресурсів.

4.4. III етап. Визначення профілю ОПП.

Профіль програми складається робочою групою як короткий документ, створений для представлення в усталеній формі загальної інформації про ОПП. Визначення профілю полягає у визначенні мети ОПП (до двох речень),

загальних та фахових програмних компетентностей, які повинні бути досягнуті в результаті навчання, кінцевих (програмних) результатів навчання з урахуванням положень Національної рамки кваліфікацій, вимог стандартів та встановлення необхідного обсягу ОПП у кредитах ЄКТС.

При формулюванні програмних компетентностей та результатів навчання слід забезпечити активну роль представників ринку праці в процесі формування компетентнісного опису моделі майбутнього фахівця. Програмні компетентності (описані за видами: інтегральні, загальні, спеціальні) – загалом від 10 до 15 найважливіших компетентностей, визначають специфіку ОПП. Компетентності випускника відображають погляд роботодавця (замовника) на освітню та професійну підготовку потенційного працівника. Основою для формулювання програмних компетентностей ОПП є перелік компетентностей стандарту фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю. Цей перелік може бути доповнений декількома (не більше 2-3) компетентностями, що визначаються специфікою потреб регіонального або секторального ринку праці (цільовий запит роботодавців). Інтегральні та загальні компетентності визначені Національною рамкою кваліфікацій. Спеціальні (фахові, предметні) компетентності, як правило, поділяють на три види (в предметній області):

- знання й розуміння;
- когнітивні уміння та навички;
- практичні навички.

Бажано наводити коментар до кожної компетентності. Набір фахових компетентностей має відповідати визначеному рівню ОПП.

Програмні результати навчання – узгоджений набір 15-25 тверджень, які зазначають, що здобувач фахової передвищої освіти має знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення навчання за ОПП. Набір програмних результатів навчання є однаковим для всіх здобувачів освіти за ОПП певної спеціальності. Перелік програмних результатів навчання має корелюватися з визначеним переліком загальних і спеціальних (фахових, предметних) компетентностей.

Результати навчання мають відповідати таким критеріям:

- корисність – мають сприйматися як такі, що відповідають рівню фахової передвищої освіти та вимогам/очікуванням громадянського суспільства та держави, релевантність відповідним програмним компетентностям;
- конкретність – забезпечувати достатній рівень деталізації, бути чіткими і однозначними, написаними зрозумілою мовою, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача фахової передвищої освіти;
- стандартизованість – визначати стандартні вимоги, яким повинен відповідати здобувач фахової передвищої освіти;

- відповідність – відповідати кваліфікаційним вимогам, бути взаємозв'язаними із освітніми рівнями та кваліфікаційними рівнями Національної рамки кваліфікацій (далі - НРК);
- об'єктивність – сформульованими нейтрально, уникаючи зайвої амбітності та суб'єктивності;
- досяжність – реалістичними, з погляду часу та ресурсів, необхідних для їх досягнення;
- діагностичність – повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення та визначати вимоги до присудження кредитів ЄКТС;
- вимірюваність – має існувати спосіб та шкала для вимірювання ступеня досягнення результату прямими або непрямими методами.

Порядок формулювання результатів навчання:

- визначити, якій сфері (спеціальній чи загальній, предметній області, особливі навички тощо) та кваліфікаційному рівню НРК має відповідати результат навчання;
- зазначити тип результату навчання (знання, навички, здатності, інші компетентності);
- визначити активне дієслово відповідного рівня;
- зазначити предмет вивчення або предмет дії (іменник, що слідує за дієсловом);
- за необхідності навести умови/обмеження, за яких слід демонструвати результат навчання;
- перевірити результат навчання відповідності вище зазначеним критеріям та визначити засіб оцінювання його досягнення.

При розробленні програмних результатів навчання варто врахувати, що:

- результати навчання характеризують те, що здобувач фахової передвищої освіти повинен продемонструвати після успішного завершення освітньої програми (демонстрація знань, умінь, здатності виконувати тощо);
- повний набір програмних результатів навчання виражає характерні особливості ОПП; якщо серед них є результати, характерні також і для інших ОПП, їх доцільно виділити окремо. Формулювання програмних результатів супроводжує вироблення чітких критеріїв оцінювання сформульованого результату. Кореляція результатів навчання програмним компетентностям перевіряється за допомогою матриці відповідності програмних компетентностей програмним результатам навчання за ОПП.

4.5. IV етап. Визначення змісту ОПП та розроблення навчального плану. Визначення змісту освітньої програми охоплює такі етапи:

1) складання переліку освітніх компонентів ОПП:

- вирішення питання щодо використання модульної системи в освітній програмі;
- визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожного модуля;
- визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання;
- перевірка охоплення ключових загальних та предметно-спеціалізованих компетентностей.

2) обрання освітніх технологій і розроблення навчального плану;

3) розроблення програм навчальних дисциплін.

На підставі програмних компетентностей та програмних результатів навчання робоча група:

- визначає загальний бюджет часу - обсяг кредитів ЄКТС, необхідних для досягнення зазначених результатів, який необхідно розподілити;

- здійснює структурування результатів навчання (модулів або навчальних дисциплін, інших складових навчального курсу, практик, дослідницьких проєктів, лабораторних робіт та інших відповідних навчальних заходів) та розподіляє кредити ЄКТС, необхідні для досягнення зазначених результатів.

При призначенні кредитів ЄКТС освітнім компонентам ОПП слід віддавати перевагу стандартизованому підходу, коли обсяг кожного компонента є стандартним або кратним (модуль) на відміну від індивідуального підходу, коли обсяг кредитів ЄКТС для освітнього компоненту є довільним і залежить від переліку та складності результатів навчання.

Визначення кількості кредитів ЄКТС для освітнього компонента здійснюється шляхом оцінки навантаження, необхідного для досягнення результатів навчання. Мінімальна кількість кредитів ЄКТС для освітнього компоненту складає не менше 3 кредитів (на базі БЗСО та ПЗСО). Слід стандартизувати освітні компоненти з метою гнучкості, мобільності, формування міждисциплінарних траєкторій навчання. Визначення компетентностей та формулювання результатів навчання для кожного модуля (освітнього компоненту). Виходячи з програмних компетентностей та програмних результатів навчання, робоча група має сформулювати результати навчання, які повинні бути досягнуті в межах кожного модуля (освітнього компонента). Визначення підходів до викладання, навчання та оцінювання. Робоча група має погодити спосіб найкращого розвитку та оцінювання компетентностей і досягнення бажаних результатів навчання, а також передбачити різноманітні підходи до навчання, викладання та оцінювання. Перевірка охоплення ключових загальних та предметно-спеціалізованих компетентностей. Робоча група має перевірити розвиток ключових загальних і спеціальних компетентностей, а також перевірити, чи всі програмні ключові

загальні та спеціальні компетентності охоплюються модулями/одинацями освітньої програми. Робочі групи мають провести узгодження результатів навчання та програмних компетентностей:

- узгодження програмних результатів навчання з Національною рамкою кваліфікацій;
- узгодження програмних результатів навчання зі стандартами фахової передвищої освіти;
- узгодження результатів вивчення модуля (освітнього компонента) з програмними результатами навчання (Матриця відповідності програмних результатів навчання освітнім компонентам освітньо-професійної програми);
- узгодження модульних (дисциплінарних) результатів навчання з програмними компетентностями (Матриця відповідності програмних компетентностей освітнім компонентам освітньо-професійної програми);
- узгодження методів викладання з відповідними результатами навчання для досягнення бажаних результатів навчання;
- узгодження методів оцінювання відповідно з модульними (дисциплінарними) та програмними результатами навчання.

Обрання освітніх технологій та розроблення навчального плану. Внесення робочою групою узгоджених результатів навчання до освітньо-професійної програми та відповідних навчальних освітніх компонентів – до навчальних планів підготовки фахівців є обов'язковим. Відповідно до профілю освітньо-професійної програми та переліку її освітніх компонентів робоча група розробляє навчальний план ОПП. При цьому слід враховувати, що обсяг аудиторної роботи здобувачів освіти встановлюється в межах від 1/3 до 2/3 обсягу 1 кредиту ЄКТС (від 10 до 20 годин), решта обсягу призначається для їх самостійної роботи. Органи студентського самоврядування можуть подавати пропозиції та зауваження щодо змісту навчальних планів.

При проектуванні кадрового забезпечення ОПП робоча група має узгодити свої пропозиції щодо складу ПП для викладання освітніх компонентів, внесених у проект навчального плану, з цикловими комісіями (кафедрами), на яких працюють такі ПП.

Розроблення програм навчальних освітніх компонентів. Програми навчальних освітніх компонентів за завданнями робочих груп розробляються на циклових комісіях (кафедрах) коледжу згідно з вимогами розроблених освітніх програм.

Органи студентського самоврядування можуть надавати пропозиції та зауваження щодо змісту програм навчальних освітніх компонентів.

Програма навчального освітнього компоненту розробляється на термін дії навчального плану, за необхідності до неї можуть вноситись зміни. З метою

забезпечення цілісності освітнього матеріалу, забезпечення професійної спрямованості змісту навчання, попередження дублювання, врахування міждисциплінарних зв'язків програми навчальних освітніх компонентів розглядаються методичною радою фахового коледжу. На підставі програми навчального компонента на поточний навчальний рік в циклових комісіях розробляються матеріали навчально-методичного забезпечення (за потреби силабуси вибіркового компонента).

4.6. V етап. Розроблення системи оцінювання якості освітньої програми з метою її удосконалення.

За якість ОПП відповідальність несуть робоча група, а також педагогічні працівники, які її реалізують. З метою контролю за якістю ОПП та їх вдосконаленням проводяться різні процедури оцінювання та визнання якості ОПП: зовнішні, внутрішні й непрямі.

Основною процедурою зовнішнього оцінювання та визнання якості ОПП - акредитація ОПП.

Для всіх ОПП рекомендується регулярно проводити оцінку підготовки фахівців і затребуваних компетентностей (результатів навчання) з точки зору роботодавців, а також затребуваних результатів навчання з точки зору випускників. Процедурою такої оцінки є опитування роботодавців та випускників (анкетування, інтерв'ювання, соціологічне дослідження тощо). Основними процедурами внутрішньої оцінки якості ОПП є самоаналіз, який може проводитися як в рамках процедур зовнішнього оцінювання якості (акредитації будь-якого виду, міжнародної експертизи), так і з ініціативи відповідального (керівника) ОПП з метою планових процедур контролю якості. Залежно від цілей проведення самоаналізу визначаються процедури і терміни його проведення.

Внесення в ОПП змін, що відносяться до компетенції педагогічної ради фахового коледжу, затверджується на засіданні педагогічної ради фахового коледжу на підставі рекомендацій, наданих відповідальним (керівником) освітньо-професійної програми.

5. ПОРЯДОК ЗАТВЕРДЖЕННЯ, ВІДКРИТТЯ, АКРЕДИТАЦІЇ ТА ЗАКРИТТЯ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

5.1. Затвердження ОПП.

Всі нові ОПП мають пройти єдиний порядок затвердження, що передбачає їх послідовний розгляд такими підрозділами:

- робочою групою, позитивне рішення якої є підставою для передачі матеріалів на засідання випускової циклової комісії;
- випусковою цикловою комісією (спільним засіданням випускових циклових комісій), позитивне рішення якої (яких) є підставою для передачі матеріалів заступнику директора з навчальної роботи;
- заступником директора з навчальної роботи, який здійснює перевірку збалансованості та реалістичності програми, раціональності розподілу кредитів, повноту документального забезпечення та відповідність ОПП Ліцензійним умовам. Позитивне рішення заступника директора з навчальної роботи є підставою для передачі матеріалів на розгляд педагогічної ради;
- методичною радою фахового коледжу, яка оцінює відповідність нової ОПП всім вимогам, що пред'являються до освітньо-професійних програм фахового коледжу. Висновок про ухвалення ОПП методичною радою є рекомендаційним для педагогічної ради фахового коледжу;
- педагогічною радою фахового коледжу.

Перелік документів, необхідних для відкриття освітньо-професійної програми, що подаються на засідання педагогічної ради фахового коледжу:

- копія наказу директора фахового коледжу про затвердження складу робочої групи;
- освітньо-професійна програма;
- графік освітнього процесу;
- навчальний план підготовки фахівців;
- протокол засідання випускової циклової комісії;
- зовнішня рецензія провідного роботодавця галузі.

За результатами розгляду освітньо-професійної програми педагогічна рада фахового коледжу може прийняти рішення про її затвердження, направлення на доопрацювання або про відмову у затвердженні.

Навчальний план підготовки фахівців ОПП «фаховий молодший бакалавр» затверджується рішенням педагогічної ради фахового коледжу і вводиться в дію наказом директора фахового коледжу. Підпис директора скріплюється печаткою фахового коледжу.

5.2. Відкриття ОПП та набір здобувачів фахової передвищої освіти.

Набір здобувачів фахової передвищої освіти на навчання за ОПП здійснюється Приймальною комісією фахового коледжу централізовано, згідно з Правилами прийому до фахового коледжу. Освітньо-професійна програма може бути внесена до Правил прийому і на навчання за неї може бути оголошено набір здобувачів фахової передвищої освіти лише за умови затвердження ОПП і наявності ліцензії фахового коледжу на здійснення освітньої діяльності (орієнтовно до 1 грудня поточного року) за спеціальністю, в рамках якої відкривається освітньо-професійна програма. Якщо на освітньо-професійну програму не здійснено набір здобувачів фахової передвищої освіти у зв'язку з її недостатньою затребуваністю, то робоча група може в подальшому:

- відмовитися від її реалізації, в порядку, встановленому п. 5.4 цього Положення;
- провести удосконалення ОПП з метою підвищення її конкурентоспроможності та привабливості на ринку освітніх послуг, надати матеріали удосконалення педагогічній раді фахового коледжу.

У разі схвалення проведеного удосконалення педагогічною радою фахового коледжу набір здобувачів фахової передвищої освіти на навчання за удосконаленою ОПП здійснюється Приймальною комісією фахового коледжу в наступному календарному році.

5.3. Акредитація освітньо-професійної програми.

Фаховий коледж надає Державній службі якості освіти України (ДСЯО) освітньо-професійну програму, письмову заяву та документи, що підтверджують відповідність його освітньої діяльності стандартам фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю.

Протягом двох місяців з дня подання заяви ДСЯО за результатами акредитаційної експертизи приймає рішення про акредитацію чи відмову в акредитації відповідної ОПП. Рішення щодо акредитації ОПП приймається на підставі експертного висновку відповідної галузевої експертної ради, який представляє голова цієї експертної ради. Протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення про акредитацію освітньо-професійної програми ДСЯО видає фаховому коледжу відповідний сертифікат.

У сертифікаті про акредитацію зазначаються:

- 1) найменування та адреса закладу фахової передвищої освіти;
- 2) спеціальність, за якою акредитована освітньо-професійна програма;
- 3) дата видачі сертифіката.

Сертифікат про акредитацію вперше видається за кожною акредитованою освітньою програмою строком на п'ять років, а при другій та наступних акредитаціях – строком на 10 років. Інформація про видачу сертифіката

вноситься до Єдиної державної електронної бази з питань освіти. Форма сертифіката про акредитацію, порядок його оформлення, переоформлення, видачі, зберігання та обліку затверджуються Кабінетом Міністрів України. Сертифікат підтверджує відповідність освітньої програми за певною спеціальністю фахової передвищої освіти, стандартам фахової передвищої освіти і дає право на видачу документа про фахову передвищу освіту державного зразка за акредитованою освітньо-професійною програмою.

5.4. Закриття ОПП.

Освітньо-професійна програма може бути вилучена переліку ОПП, що реалізуються в фаховому коледжі, за таких умов:

- з ініціативи відділення, при їх відмові від реалізації ОПП;
- з ініціативи фахового коледжу (за поданням Приймальної комісії), у разі відсутності набору здобувачів фахової передвищої освіти на навчання за ОПП;
- у разі переформатування ОПП. У цьому випадку об'єднана або роз'єднана освітня програма розробляється і проходить затвердження як нова, а за тими освітніми програмами, що реалізувалися до переформатування, припиняється набір здобувачів фахової передвищої освіти на навчання. Після завершення навчання здобувачів фахової передвищої освіти на останньому курсі (році) освітня програма вилучається з переліку ОПП, що реалізуються в фаховому коледжі;
- з ініціативи фахового коледжу (за поданням навчального відділу), якщо в результаті будь-якої з процедур зовнішньої або внутрішньої оцінки якості освітньої програми отримано висновки про її низьку якість. Рішення про вилучення програми з числа ОПП, що реалізуються в фаховому коледжі, приймає педагогічна рада фахового коледжу.

6. ПОРЯДОК РЕАЛІЗАЦІЇ, МОНІТОРИНГУ ТА ПЕРІОДИЧНОГО ПЕРЕГЛЯДУ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

6.1. Порядок реалізації освітньо-професійної програми.

Порядок реалізації освітньо-професійної програми визначається цим Положенням. Для планування освітнього процесу на кожний навчальний рік завідувачами відділень разом із випусковою цикловою комісією складається навчальний план та робочі плани за кожною ОПП. У навчальному плані обумовлюються щорічні особливості організації освітнього процесу для кожної ОПП та зміст варіативної частини (блоку освітніх компонентів за вільним вибором здобувачів фахової передвищої освіти). Навчальний план затверджується на педагогічній раді, згодом, наказом директора, за

погодженням з заступником директора з навчальної роботи. Робочі плани затверджує заступник директора з навчальної роботи.

6.2. Управління освітньо-професійною програмою.

Управління освітньо-професійною програмою здійснюється на адміністративному та академічному рівнях. Адміністративне управління ОПП здійснює заступник директора з навчальної роботи. До функцій адміністративного управління ОПП відносяться:

- організація та управління матеріально-технічним і інфраструктурним забезпеченням;
- інформаційне та навчально-методичне забезпечення в частині надання доступу до інформаційних, бібліотечних та інших загальних ресурсів відділення;
- профорієнтаційна робота з потенційними вступниками;
- взаємодія з випускниками, роботодавцями, професіоналами тощо;
- рекомендації щодо складу екзаменаційних комісій;
- координація забезпечення якості освітньої програми, що реалізується на відділенні.

Академічне управління освітньо-професійною програмою здійснює відповідальний (керівник). Завданнями академічного управління ОПП є:

- 1) організація колегіального розроблення освітньо-професійної програми (профілю, навчальних планів, матриць відповідностей, методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу, включаючи програми навчальних освітніх компонентів, практик, підсумкових семестрових випробувань тощо, оціночних засобів);
- 2) здійснення контролю за якістю роботи ПП, які забезпечують реалізацію ОПП;
- 3) аналіз і впровадження кращого досвіду сучасної фахової передвищої освіти у зміст і технологію реалізації ОПП;
- 4) виявлення здобувачів фахової передвищої освіти, схильних до академічної кар'єри, і організація роботи з ними;
- 5) взаємодія з роботодавцями та випускниками для уточнення вимог до компетентностей випускника і оцінки обраних технологій реалізації ОПП і якості підготовки фахівців;
- 6) підготовка освітньо-професійної програми до процедур оцінки якості.

6.3. Моніторинг освітньо-професійної програми. Моніторинг освітньо-професійної програми здійснюється з метою визначення, чи є призначення кредитів, означені результати навчання та розраховане навчальне навантаження досяжними, реалістичними та адекватними.

Моніторинг здійснюється, як правило, робочою групою. До здійснення моніторингу можуть долучатися експерти: педагогічні працівники, професіонали-практики, здобувачі фахової передвищої освіти. Суттєвим елементом для перевірки та перегляду призначення кредитів є зворотний зв'язок із зацікавленими сторонами. Робоча група має інформувати здобувачів фахової передвищої освіти і педагогічних працівників про мету моніторингу та спосіб його здійснення, щоб забезпечити точність та високий відсоток наданих відповідей. Моніторинг може проводитися у різний спосіб – анкетування, опитування, інтерв'ювання (у тому числі здобувачів освіти та випускників з метою аналізу їх власного досвіду), моніторинг досягнутих результатів, оцінювання ОПП на відповідність критеріям забезпечення якості освітніх програм тощо. Мають бути використані також дані про час завершення та результати оцінювання програм та їх компонентів.

6.4. Основні критерії забезпечення якості освітньо-професійних програм.

Вимоги до освітньо-професійної програми та результатів навчання:

- реалізується відповідно до плану розвитку та Положення коледжу;
- сприяє виконанню місії та досягнення цілей коледжу;
- враховує потреби ринку праці та цільової групи (вступники, батьки, роботодавці);
- орієнтована на конкретну професію;
- назва узгоджується із змістом;
- методи і форми навчання, у т.ч. обсяги самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти та виробничої практики, сприяють досягненню цілей освітньо-професійної програми;
- цілі і результати навчання за освітньо-професійною програмою мають бути сформульовані таким чином, щоб слугувати основою для оцінювання знань і навичок випускників, які навчалися за цією програмою;
- цілі і результати навчання за освітньо-професійною програмою мають бути адекватними і порівнюваними з результатами навчання відповідного рівня фахової передвищої освіти;
- цілі і результати навчання за освітньо-професійною програмою мають відповідати вимогам і тенденціям законодавства, що регулює відповідну професійну сферу;
- при існуванні професійного стандарту, цілі та результати навчання мають враховувати необхідність набуття та застосування знань і навичок, зазначених у стандарті;
- практична підготовка (практики), що необхідна для досягнення результатів навчання, має забезпечувати набуття і застосування здобувачами фахової передвищої освіти ефективних методів роботи;

- організація проведення практик має бути чітко регламентована, вимоги для її успішного завершення визначені;

- здобувачам фахової передвищої освіти має бути надана інструкція щодо проходження практик та відповідне керівництво у робочому середовищі.

6.5. Розвиток ОПП та вимоги до педагогічних працівників, які її реалізують. Вимоги до розвитку освітньо-професійної програми та педагогічних працівників, які її реалізують:

- розвиток є безперервним процесом;

- до розвитку залучені здобувачі фахової передвищої освіти і роботодавці;

- педагогічні працівники, які реалізують освітньо-професійну програму, ознайомлені з її цілями та своєю роллю у їх досягненні;

- для усунення недоліків складається та реалізується відповідний план дій;

- система зворотного зв'язку (за участю здобувачів освіти, випускників, роботодавців, викладачів) є ефективною, а її результати прикладними;

- кваліфікація педагогічних працівників, які реалізують освітньо-професійну програму, відповідає вимогам, встановленим законодавством;

- педагогічні працівники, які реалізують освітньо-професійну програму, мають відповідний рівень викладацької компетентності;

- педагогічні працівники, які реалізують освітньо-професійну програму, беруть участь у наукових дослідженнях і розробках;

- педагогічні працівники, які реалізують освітньо-професійну програму, співпрацюють із зацікавленими особами поза межами фахового коледжу;

- система розвитку персоналу є ефективною: педагогічні працівники, які реалізують освітньо-професійну програму, мають можливості для самовдосконалення та саморозвитку, проводяться регулярні інтерв'ю (анкетування) та/або застосовуються інші методи розвитку персоналу;

- запрошені педагогічні працівники (у тому числі із закордонних закладів фахової передвищої освіти) залучені до викладання у межах освітньо-професійних програм;

- педагогічні працівники, які реалізують освітньо-професійну програму, регулярно використовують у подальшому свої знання та навички поза фаховим коледжем та беруть участь у конференціях;

- кількість штатних педагогічних працівників визначається на основі їх обов'язків, обсягів викладання і кількості здобувачів фахової передвищої освіти та є цілком достатньою для досягнення цілей і результатів навчання;

- склад педагогічних працівників, які реалізують ОПП, за віком і відсоток молодих педагогічних працівників забезпечує стійкість викладання в фаховому коледжі;

- вимоги для вступу на навчання здобувачів фахової передвищої освіти базуються на якостях, необхідних для досягнення результатів навчання;
- система консультування здобувачів фахової передвищої освіти (щодо навчання, кар'єри тощо) є ефективною;
- оцінка результатів навчання включає в себе зворотний зв'язок здобувачів фахової передвищої освіти, який підтримує їх розвиток;
- здобувачі фахової передвищої освіти беруть участь у програмах міжнародної мобільності;
- відсоток здобувачів фахової передвищої освіти, які беруть участь у студентській мобільності є стійким або зростає;
- здобувачі фахової передвищої освіти залучені у процес прийняття рішень на різних інституційних рівнях.

Навчальне середовище фахового коледжу:

- включає всі приміщення, що необхідні для проведення навчання (аудиторії, тренінгові аудиторії, лабораторії, кімнати для самостійної роботи та відпочинку здобувачів фахової передвищої освіти тощо);
- має достатній потенціал, враховуючи кількісний склад здобувачів фахової передвищої освіти;
- обладнано відповідно до сучасних вимог (відео-проектори, Інтернет тощо).

6.6. Перегляд ОПП.

Перегляд ОПП з метою їх удосконалення здійснюється у формах оновлення або модернізації. Освітньо-професійна програма може щорічно оновлюватися в частині усіх компонентів, крім місії (цілей) і програмних навчальних результатів.

Підставою для оновлення ОПП можуть бути:

- ініціатива і пропозиції відповідального (керівника) ОПП та/або методичної/педагогічної ради і/або педагогічних працівників, які її реалізують;
- результати оцінювання якості;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру і/або інших ресурсних умов реалізації ОПП.

Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОПП (навчальному плані, матрицях, програмах навчальних освітніх компонентів, програмах практик і т.п.).

Навчальні плани підлягають моніторингу та періодичному перегляду (не рідше одного разу за повний курс навчання за освітньо-професійною програмою).

Підставою для розробки нових навчальних планів є:

- затвердження Кабінетом Міністрів України нового переліку спеціальностей або внесення змін до чинного переліку;

- затвердження нових стандартів фахової передвищої освіти;
- внесення змін до циклу дисциплін гуманітарної та соціально-економічної підготовки (за рішенням Міністерства освіти і науки України або педагогічної ради фахового коледжу);
- внесення змін до освітніх компонентів циклу самостійного вибору здобувачів фахової передвищої освіти (за рішенням педагогічної ради фахового коледжу).

Модернізація ОПП має на меті більш значну зміну в її змісті та умовах реалізації, ніж при плановому оновленні, і може стосуватися також мети (місії), програмних навчальних результатів. Зміна виду освітньо-професійної програми також відноситься до удосконалення. Модернізація ОПП може проводитися з:

- ініціативи керівництва фахового коледжу/відділення у разі незадовільних висновків про її якість в результаті самоаналізу або аналізу динаміки набору здобувачів фахової передвищої освіти;
- ініціативи робочої групи з метою врахування змін, що відбулися в професійному полі, в яких реалізується ОПП, а також змін ринку освітніх послуг або ринку праці.
- наявності висновків про недостатньо високу якість за результатами різних процедур оцінки якості ОПП. Бажано залучення до модернізації освітньо-професійних програм представників роботодавців, зовнішніх експертів відносно ОПП (як з професійної спільноти фахового коледжу, так і незалежних). Модернізована ОПП разом з обґрунтуванням внесених до неї змін має пройти затвердження в установленому порядку.

Повторне затвердження освітньо-професійних програм відбувається з ініціативи робочої групи або відділення, що реалізує ОПП, у разі її значного оновлення. Значним вважається оновлення складу ОПП (складу дисциплін, практик та їх обсягу в кредитах ЄКТС) більше ніж на 15 %.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Відомості про ОПП розміщуються на сайті фахового коледжу. Відповідальними за формування і зберігання паперових версій ОПП є відповідальний (керівник) робочої групи та заступник директора з навчальної роботи. Відповідальними за повноту й своєчасність розміщення інформації про освітньо-професійну програму на сайті фахового коледжу є завідувачі відділень та адміністратор сайту.

7.2. Інформація про ОПП вноситься робочою групою до ЄДБО в електронному вигляді.

Розроблено:

Заступник директора з навчальної роботи Валентина БІЛОУС

Методист

Ірина МАТЕУШ

Погоджено:

Завідувач інженерно-технологічного відділення Юлія МЕЛЬНИК
Завідувач агрономічно-облікового відділення Олена ПРИСЯЖНЮК
Провідний юрисконсульт Тетяна БОНДАР